

Libris .RO

Respect pentru oameni și cărți

Colecția HORATIO

Editura NEUMA
Strada Libertății, nr. 188
Apahida, Județul Cluj

Editor: Andrea H. Hedeș
Copertă și DTP: Gelu Iordache

Aceste texte au fost publicate în revista
LEVIATHAN-ONLINE

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Vladislav, Letiția

Masada : proză scurtă / Letiția Vladislav. -

Apahida : Neuma, 2021

ISBN 978-606-8975-96-2

821.135.1

Letiția Vladislav

Masada

PROZĂ SCURTĂ

Editura
NEUMA
2021

Respect – Te aștept, îi șopti în ureche.

– Sunt aici, răspunse, scoțându-și inelul.

Degetele lor se întâlniră între golul lăsat de cei doi sâni, așa de diferiți, cu sfârcurile arzând și tremurând ca o frunză, apoi coborâră încet de tot în jos. Și pentru câteva momente nu mai știu nici unde este și nici unde va ajunge.

CUPRINS

Balerinele albe	5
Cu ochii celorlalte	15
Ultima noapte de vară	21
Gorunul de la Rodină	27
Rămas bun	35
Tigrul	42
Umbra unei nopți	50
Casa de pe colină	58
Ziua morților	68
Portrete dintr-o iarnă ruptă	77
Țipătul unei păsări	83
În spatele gării	92
La marginea vieții	100
Jardim Itamaratz	108
Fântâna iadului	117
Masada	125
Portocale cu sămburi negri	132
Codița de iepure	141
În pragul iernii	149
Trenul care duce la mare	156
Ultima Jacaranda	163
Buha verde	169
Desen în negru	177
Duminică dimineața	185
Los Maduritos	191
Numai o nuntă	197
Mere coapte	203
Noapte de iulie	210
Dincolo de vise	217
A treia bancă pe stânga	223
Câmpul de maci	231
Barca și luna	239
Cinema Cotroceni	244
Masa din grădină	251
Flori de cireș	257
Salonul cu hamac	263
Galben ca fierea	274
Fluturi peste Serra	282
Dans în mai	289
Ploaia de octombrie	298

BALERINELE ALBE

Pe Robert îl văzuse ultima dată într-un sfârșit de toamnă. Era într-o gară, ca și ea, aștepta un tren de noapte, tot ca și ea, a fost uimit descoperind-o în acea mulțime pestriță, la fel ca și ea.

– Prea multe asemănări, zise, gară, oră, vagon, până și locurile sunt unul lângă altul, așa ceva se face numai la comandă și aici cred că a...

... comandat cerul, închise el fraza.

Au vorbit toată noaptea, lipiți unul de celălalt, era frig în vagon, afară ploua pe rupte, iar la intrarea în munți a început ninsoarea, trenul s-a oprit și-a stat câteva ceasuri așteptând să se curețe șinele de copacii căzuți.

– Mai știi, îi zise, când am fost cu o grupă de prieteni la munte? Eram îndrăgostit mort de tine, trebuie să-ți aduci aminte, chiar ți-am spus, cred că era la Predeal, dar tu nu aveai ochi decât pentru Jose Kreidler, el nu era cu tine, ci cu rusoaica aia, Liliana, nu? numai că tu erai leșinată după el.

– N-a fost să fie, râse, de câte ori am încercat să începem ceva... n-a mers... ori eram bolnavă, ori eram din nou îndrăgostită... tu știi, iubirile mele nu aveau noroc, mureau înainte să încep ceva serios.

– Putem începe acum, zise, suntem maturi, știm ce vrem, putem...

– Nu. De data asta nu putem face nimic, dragul meu Robert, sunt gravidă, am un bărbat, s-au dus visele, iar realitatea nu este de partea noastră.

– Gravidă?

Un șuier puternic sparse liniștea rece din vagon. Se urneau. Încet, de parcă patinau pe șine, greoi, dar mergeau înainte. Robert o privea ca un năuc. Parcă văzuse o fantomă.

– Tu, gravidă?

Nu știa de ce îi trecuse prin cap Volker, neamțul cu care se împrietenise la o tabără internațională la Marea Neagră. Nu-l mai văzuse niciodată în viața ei. Își telefonau de ziua lui de naștere, și-au scris o vreme, erau scrisori scurte, fiecare povestea ce face, unde studiază, dacă ninge ori plouă la Bremen. Până în ziua când, neavând cui să i se destăinuie că este gravidă, doctorul de la Spitalul Studentesc îi dăduse vestea între două telefoane, iar ea zăpăcită cum era, hotărî să-l sune pe Volker și să-i spună că va fi unchi peste nouă luni, ei bine, acest neamț funcționa ca un ceas elvețian în creierul lui, o întrebă de vreo cinci ori dacă este ori nu este gravidă, de parcă el se culcase și plănuise un copil cu el, nu cu bărbatul ei. Începu să râdă.

– De ce râzi?

– Mi-am adus aminte de ceva, zise, era de răs.

Râse din nou. Neamțul nu o mai sunase, dar îi scrisese o scrisoare de patru pagini, arătându-și uimirea sinceră că prietena lui de corespondență este gravidă și nu a avut bunul simț să-l lase să-i spună că se îndrăgostise de ea, că visa din nou o vară la Costinești, s-o poată cere în

căsătorie pe malul mării, noaptea, printre lumânări aprinse și dracu știe ce hocus-pocus nemțesc, pentru că este nemaipomenită, dar acum, cu o gravidă nu se poate căsători, imposibil, este catolic și are o familie severă, ce mai, un roman întreg de reproșuri, numai pentru că ea uitase, ori nu credea că este atât de important pentru el să-i spună că are un bărbat cu acte la starea civilă, si el tot un fel ce ceas elvețian, cu o familie catolică, rea și nesuferită, ba chiar mai rece ca Marea Nordului în timpul iernii.

– Era un Volker pierdut prin gândurile mele.

– Aha. Soțul?

– Da` de unde. Un prieten de corespondență.

– Deci, zise el, frecându-și mâinile înghețate, am pierdut și această ultimă șansă...

– Da, răspunse ea, ghemuindu-se lângă el, pentru că începuse și ea să degere în vagonul neîncălzit, nu mai avem nicio șansă, Robert.

A urmat o iarnă grea, o primăvară blândă și o vară secetoasă. Ardea orașul. Apoi a venit din nou toamna. Plimbări cu căruciorul pe Kiseleff, așteptându-și bărbatul, acel bărbat ce o făcuse mamă, în compania Iulianeii chiar în fața institutului, mai vesel ca acasă, mai comunicativ ca acasă, ba chiar mai arătos ca acasă. Parcă Iuliana asta făcea vrăji de dragoste și comportament extra-conjugal, pentru că blondul ăsta degajat părea să nu fie blondul ce părăsea locuința la șase dimineața.

Pe Robert nu l-a mai văzut. Murise. Avusese cancer și nu știa. Când l-au descoperit era prea târziu. O sunase o fostă colegă să-i dea vestea tristă. Fusese o vreme

îndrăgostită de el. O vreme. Dar la șaptesprezece ani nu știi să citești în suflete. Arzi ca o faclă, te omori ca prostul pentru cineva și după ce ești plin de răni vezi că n-a meritat sacrificiul.

Copilul creștea, Iuliana avansa, blondul o luase razna. Din nou singură. Cineva îi spusese că în viața omului, din șapte în șapte ani, au loc schimbări importante. Luă o bucată de hârtie și începu să scrie anii. Apoi evenimentele ieșite din comun. Prima zi de școală. Bărbații aruncaseră dinamită în apă și fiecare venise acasă cu câte-un somn mare, așa de mare cum nu văzuse niciodată. Mirosea toată ulița a pește. Și mirodenii. Maică-sa căpătase niște mere de la moașa Victoria, pâinea se cocea în cuptor, aveau și must pe masă. Da, ziua asta nu se putea uita. Pește, pâine, mere, must. Și voie bună. Nimeni nu țipa, nimeni nu protesta, era feliicitată și fiecare credea că vede deja în slăbănoaga în uniformă femeia de mâine, cu școală și bani. Ea nu vedea decât mâncarea. Urmase intrarea la liceu. Mare catastrofă n-a fost. Venise cu ultima cursă de seară, ocupase patul de lângă sobă în cămăruța cu cinci paturi din internat, fusese chiar la un dans la căminul cultural luată pe sus de fetele ce nu aveau chef să stea închise între zidurile acelea cenușii, dansase cu un băiat din oraș, ba era chiar foarte mândră că dansase cu orășeanul pentru că ea nu cunoștea decât băieții din satul ei, dormise bine în patul curat, era cald în încăpere și un difuzor dat la minimum lăsa o muzică plăcută să le acopere somnul și visele. Nu suporta Careul de dimineață, fiindu-i mereu frică de noutățile citite de directorul liceului, nu era obișnuită cu noutăți, în casa ei așa ceva

aducea nenorocire, boală și lipsă de bani. Era o toamnă caldă, cu zile frumoase, chiar dacă trebuia să facă muncă patriotică la scosul cartofilor sau culesul porumbului. Ura matematica, fizica și chimia și, ea, nu știa să se roage nici două minute, născocea o rugăciune către Dumnezeu, în care se plângea greutatea de-a memora Tabelul lui Mendeleev, oricât de bine explicat era, că matematica o va băga în groapă, ea fiind mai puțin logică decât unii din clasa ei, iar fizica, doamne, aici ar fi putut scrie toată cartea în versuri de dragul profesorului, dar nici așa n-ar fi ajuns la examenul de absolvire cu această materie blestemată. Deci, se ruga și aștepta minuni. Acum, după cincizeci de ani putea jura cu mâna pe inimă că Mendeleev n-a pierdut nimic din cauza ei, că matematica i-a folosit numai când cumpăra ceva și trebuia să fie atentă să-i dea restul, iar fizica a rămas ca Steaua Polară, departe, străină, nu i-a atins celulele cenușii, dar nici n-a suferit din cauza asta.

A venit și prima dragoste, tot ca o schimbare, o dragoste care fugea de ea ca de ciumă, un om ce o făcuse să-i fie teamă de ea însăși, mereu era vinovată, mereu nu funcționa așa cum cerea societatea, mereu erau banii în joc și sentimentele ei nu contau pentru nimeni. Citea și se afunda în istorii nemaipomenite, se vedea în ele, bine integrată, gata să lupte cu viața, dar realitatea o arunca înapoi la colțul ei.

– De ce, de ce eu? Puteau fi alte fete... de ce tocmai eu n-am avut noroc?

– Pentru că așa ți-a fost scris, își răspundea singură, uneori cu voce tare, de parcă o apucase pe fata ce fusese de cozile ei lungi și o trăsese în sufrageria plină de

nimicuri numai și numai să aflu mai multe despre ea, cealaltă, sperând că așa va găsi pacea sufletească și va închide ușa spre trecut. Dar fata nu se lăsa trasă de limbă și rămânea singură cu ochii pe fereastră, așteptând ca umbrele serii să danseze peste florile de mușcată.

Închise ochii și se gândi din nou la acel tren și acea noapte. Robert o știa pe de rost, cu el putea vorbi despre frica ei de viață și neputința de a se ridica de jos când își lovea genunchii de niște probleme minore. Trebuia să cadă de zece ori ca să priceapă că așa nu merge înainte, că slăbiciunile nu se dezvăluie în fața adversarului ci se ascund, că pentru o luptă trebuie să ai un plan și o armată de argumente și, mai ales, că nu poți avea încredere în orice persoană ce-ți spune „vai ce bine arăți...» Era naivă. I-o spusese chiar unul pe care nu dăduse doi bani pentru că niciodată nu fusese în stare să facă nimic fără lingueșală și ode aduse republicii și celor de la conducerea fabricii unde lucra. Dar el avea dreptate. Era o naivă. Uneori vedea asta. Alteori nu-și dădea seama că-și taie singură picioarele scaunului pe care stă.

– Erai o dulceață, zise Robert, după ce-l bombardă cu întrebări, mereu făceai ceva pe dos... ah, ce mult îmi plăcea asta!

– Te bucurai de necazurile mele?

– Nu. Aveai ceva în ochi, ceva special care făcea din necazul tău o poveste, parcă erai într-un labirint... nu puteam uita nimic. Te mai gândești la balerinele albe?

– Doamne, zise, aproape uitasem. Ce rușine!

– Mama mea te-ar fi înțeles, zise Robert, aveai cumva dreptate.

Venise la internat cu niște bocanci de iarnă, alții nu avea. Așa trecuse toamna, trecuse și iarna, rezistau, ea îi lustruia zilnic, să strălucească, dar cu topirea zăpezii venise primăvara, soarele încălzea, fetele aveau pantofiori frumoși, numai ea umbla în aprilie cu bocânceii ei de iarnă. Nu știe de ce exact în luna aia taică-so trebuia să plătească internatul, urmând ca banii să-i fie dați înapoi la sfârșitul lunii.

– A fost o catastrofă, zise, tata a venit la școală rugându-l pe director să înțeleagă că nu poate plăti, erau banii de mâncare, ea avea bursă și note bune, se milogea cerând ajutor.

– L-am văzut. Voia să te retragă de la liceu din cauza banilor.

– Iar eu, cu bocancii mei mirosind a transpirație din cauza căldurii și uzării permanente...

– Mirosea până la banca mea. Nu ți-am spus, dar chiar era penibil.

– Crezi că nu știu? Îmi mirosea și mie. A doua zi venise tata cu banii, cine știe de unde împrumutase alții pentru alimente și, cum directorul plecase, mi-a lăsat mie banii să plătesc internatul. Am fugit direct la magazinul de peste drum și mi-am cumpărat cele mai frumoase balerine. Albe ca neaua.

– Îmi aduc aminte. Chiar erau frumoase și tare la modă atunci.

Trecuse o săptămână și nimeni nu întrebuse de cele două sute de lei. Trăise cu frica în oase, era o hoață, lipsise familia de cele necesare pentru balerinele ei albe, fetele o întrebau dacă le cumpărase în vacanța de iarnă când

fuseseră cu școala la o expoziție în București, iar ea răspundea cu ochii în pământ că sunt de la magazinul din spatele școlii. Săptămâna următoare omul de serviciu o duse la cancelarie. Directorul era roșu la față și asta însemna supărare maximă.

– N-am făcut nimic, zise, de data asta nu mă simt vinovată cu nimic.

– Ai furat, zise directorul, ai furat fără rușine. Descalță-te!

– Vă rog...

– Descalță-te imediat!

Se aplecă și își scoase balerinele cu grijă, ca pe ceva deosebit de prețios. Abia atunci, așa aplecată cum era își văzu tatăl în spatele ușii. Ținea șapca în mână și avea ochii mai triști decât Oltu, câinele lor bătrân.

– Ce-ai făcut, porumbițo?

– Mi-am cumpărat balerinele, zise, începuseră să-mi pută picioarele, tată.

– La noi te-ai gândit?

– Nu, zise, m-am gândit numai la picioarele mele și la râsul fetelor în pauza mare. Nu-i numai proastă, umblă și vara cu bocanci, ziceau, iar domnul Oliver mă scotea la tablă numai să-mi aducă aminte de unde vin și că put, în vreme ce toată clasa hohotea de râs...

– Ce facem cu ea? întrebă directorul, așa un caz nu am mai avut, unde trebuie să informez? continua să se întrebe omul ordinii, pentru că va trebui să raporteze cele întâmplare.

Începuse să plângă. Nu mai cerșea înțelegere. Nu mai cerșea nici milă. Plângea. Fața tatălui se lungise de durere și plângea și el în spatele ei.

– Sunt un ratat, zise, domnule director, sunt un ratat, nu-mi pot ajuta familia.

– Mă întorc în sat, zise ea, dacă nu am noroc nu am.

– Te eliminăm o săptămână de la școală, încheie directorul, poate așa te înveți minte.

Stătea cu balerinele ei albe în mână și privea peste ei. Ce știa el de mizeria din viața lor? De foame? De boala tatălui? De maică-sa? Balerinele erau motivul jafului.

– Porumbițo, zise din nou taică-so, ce-ai făcut?

Plângea ca un disperat. Se cocoșase peste șapca lui veche. Era la fel de pierdut ca în ziua când i-au spus că are TBC și că o vreme nu mai poate repara locomotivele.

– Iartă-mă, tată, zise, aruncându-se la picioarele lui, a fost un act necugetat și urât, sunt conștientă de asta, niciodată nu o să se repete, merg desculță la școală, chiar iarna, dacă nu mai am bocanci, te rog iartă-mă...

– Ridică-te, zise tata, mergem acasă.

– Și balerinele?

– Ele rămân aici până se plătește internatul, zise directorul.

– Bine, zise tata, mergi desculță, porumbițo.

Au plecat acasă fără pantofi. Era deja pauza mare și toată clasa era afară în curtea școlii. Tălpile atingeau pământul și pietricelele mărunte îi zgâriau pielea. Chiar dacă era primăvară, frigul i-a intrat în oase. Toți o priveau fără să scoată un cuvânt. Se așteptase să audă un hohot de râs. Dar era liniște. Ea, cea umilită, mergea cu capul sus spre ghilotină. Desculță, dar cu capul sus. Maică-sa căpătase o pereche de bocanci rușiți de la sora unei femei din satul vecin. Despre balerinele albe n-au mai vorbit.

Profesoara de rusă a plătit internatul și omul ordinii i-a dat pantofii înapoi. Era o zi cu ploaie. I-a încălțat și-a început să alerge cu ei prin bălțile de pe strada internatului.

– Sunt papuci nefericiți, și-a spus, atât de nefericiți ca noi toți.

Acum, după matematică, fizică și chimie se mai ruga și pentru iertarea păcatelor. Erau albe, ca papuceii ei. Albe și pline de mocirlă.

CU OCHII CELEILALTE

Ieșise cu el la plimbare în orașul înzăpezit. Piața de Crăciun era plină. Mirosea a vin condimentat cu mirodenii, a uscățele, fumul cărnăciorilor prăjiți se ridica peste turnul bisericii, se vorbea tare, se râdea cu poftă, era singura piață ce-ți făcea poftă de sărbători și zile libere. Nu mai fusese de ani de zile la piața de Crăciun, ba erau copiii răciți, ba era fără chef, apoi boala și moartea bărbatului și lipsa banilor. Se îmbrăcase cu ce avea mai bun în dulap. Daniela, prietena ei, o ajutase la alegerea garderobei potrivite unei întâlniri cu un bărbat, aproape necunoscut, îl văzuse de două ori la două chefuri, vorbisera câte ceva, băuseră un pahar împreună, mai mult nimic. El o sunase pe Daniela, încercând să aranjeze o întâlnire la piață, seara, când era mai romantic, nu ziua când străzile erau ocupate de cerșetori, străini, unii chiar obraznici, gospodine, ce-și făceau cumpărăturile, nimic special, un centru destul de mic, ca o răscruce de drumuri, strada comercială și gara prin apropiere. La început era hotărâtă să zică nu, n-avea nici timp, nici chef, frigul nu-i plăcea și nici nu prea știa ce ar putea vorbi cu acest bărbat, atrăgător, al dracului de șarmant, îl analizase la cele două chefuri, toate femeile erau numai în preajma lui, știa să te învârtă pe deget, calcula cuvintele și avea impresia că până și zâmbetul aruncat cu nonșalanță în